

W. BIEGAŃSKIEGO · W. CZĘSTOCHOWIE

EX · LIBRIS · M · B · P · IM · DR ·

BIBLIOTEKA PUBLICZNA im. W. Biegańskiego w CZĘSTOCHOWIE

PRAWA REPRODUKCJI ZASTRZEŻONE

COPYRIGHT RESERVED

GONIEC CZĘSTOCHOWSKI

DZIENNIK POLITYCZNY, SPOŁECZNY, EKONOMICZNY I LITERACKI
POŚWIĘCONY SPRAWOM MIEJSCOWYM ORAZ ZAGŁĘBIA DĄBROWSKIEGO.

REDAKCJA Częstochowa, II Aleja Nr 38, telefon Nr 50,

ADMINISTRACJA Częstochowa, II Aleja Nr 38.

Warunki prenumeraty i ogłoszeń na stronie 4-ej.

Cena 3 kop.

Redaktor lub jego zastępca przyjmują interesantów codziennie z wyjątkiem dni świątecznych, od godz. 8—9 wieczorem.

2-ga Aleja Nr 43.

TEATR „ODEON”

W. Krzenińskiego (Najstarszy w Królestwie) Od soboty 3 do wtorku 6 września (łącznie)

Ciekawa i zupełna zmiana programu!

Szpewald (ciekawe zdjęcia z natury); **Zastępczyni** (dramat w wykonaniu artystów „Teatru Dramatiko Nationale w Rzymie”); **Pożar wystawy w Brukseli** (zdjęcia z natury); **Motyl** (komiczny); **Jermak Timofiejewicz zdobywca Syberji** (dramat historyczny z czasów Joana Groźnego w wykonaniu najlepszych artystów teatrów moskiewskich, przedstawienie tego obrazu trwa pół godz.); **Pojedynek Kubusia na armaty** (komiczny); **Przeklęta pchła** (fantazja).

Na scenie odegranym będzie **W starym piecu...** wodewil w 1 odsłonie. Reż. W. Kisielewski.

Zmiana programu w każdą sobotę i niedzielę. W Kaloskopiach wystawiono: nową serię widoków z podróży.

— — — Ceny miejsc zwykłe. — — — Szczegóły w afiszach i programach. — — —

Teatr „ODEON”

RESTAURACJA Wacława ŚWIDERSKIEGO

Aleja II róg Teatralnej (1-sze piętro).

zawiadamia Szanownych Gości, że dziś i codziennie grywa

Kapela Polska

pod dyrykcją Raczynskiego.

Początek o godzinie 8-ej wieczorem.

Z szacunkiem Wacław Świdorski.

MAGAZYN UBIORÓW MĘSKICH

R. Trawińskiego

przeniesiony został

1486—20—5

do domu Towarz. Pożyczk. Oszczędnościowego II Aleja Nr. 24, 1-sze piętro od frontu.

Z dwiema klasami wstępniemi

4-klasowa szkoła męska

z kursem rządowego programuzjum

Antoniego Żylińskiego

dawniej F. FABIANIEGO

w Noworadomsku st. Dr. Z. W. W.

Lekcje 1 września. Przy szkole internat.

1779 3—1

LEKARZ-DENTYSTA

Artur Broniatowski

powrócił

i przyjmuje codziennie od 9—1 i od

3—7 p. p.

I Aleja Nr. 8 pierwsze piętro dom p. Rygockiej.

Pieniądz daleko!

Któż z rzemieślników naszych nie wie o zarzutach, czynionych jemu samemu i wogóle rzemieślnikowi polskiemu przez klientów. Któż z nich nie przyznaje w duchu pewnej słuszności narzekaniom na opóźnienie obrotu, na niedokładne wykonanie itp.

Przyznając do pewnego stopnia prawdę tych zarządzeń, monitowany rzemieślnik jednak miałby niemal zawsze możność usprawiedliwienia się przynajmniej do pewnego stopnia z tych zarzutów, podając przyczyny, które niewykonanie na czas obrotu lub t. p. spowodowały. Ale czy klient podniecony w danej chwili będzie go słuchał,

czy przyzna mu rację. Nadto, czy się nie obrazi i nie cofnie zamówienia?

Ten skrupuł zamyka najczęściej usta rzemieślnikowi naszemu wszędzie, zarówno w Warszawie, jak i na prowincji, szczególnie w Częstochowie, gdzie, klientela jest szczególnie drażliwa. To też położenie częstochowskiego rzemieślnika jest o wiele trudniejsze, niż w stolicy.

W sprawie tej bierze rzemieślnika w obronę artykuł „Kurjera Warszawskiego” p. t. Pieniądz daleko, w którym autor pisze:

Święta prawda i słuszne skargi wazsze... Istotnie rzemieślnik bywa często niesłowny.

Al... Rozumie się, niema nic bez „ale”, tu jednak tych „ale” jest tak dużo, że doprawdy nie wiem, od którego zacząć. Pierwsze „ale” jest to, że rzemieślnik jest zarobku żądny i dlatego godzi się na wszystkie warunki i żądania oddającego robotę, nie bardzo się zastanawiając, czy warunek ten spełnić będzie w możności.

Dalej rzemieślnik nie zawsze może rozliczyć się z czasem w stosunku do swoich pomocników i współpracowników.

Zawód, przez rzemieślnika zrobiony, jest nieraz skutkiem zawodu, jakiego on sam doznał, bądź to ze strony czeladzi, bądź też ze strony dostawcy surowego materiału.

Z tym surowym materiałem to także jest ciężka sprawa... Rzemieślnik jest czasem niezamożny,

nie zawsze za materiał płaci gotówką, nie zawsze może zapłacić nawet na termin.

Za to go handlujący surowym materiałem trzyma w niewoli, nakłada warunki kredytu jakie sam chce, wzbrania pójścia do innego handlarza pod groźą odmowy towaru...

Dziwnie się to może wydawać. Wszakże rzemieślnik kupił materiału surowego, zamówienie wykonał, oddał swój wyrób i dostał za to zapłatę, a więc powinien mieć gotówkę na nowy towar...

Al... Jedni nie dostał tej zapłaty i w tem leży całe zło. On ubogi—musi dawać kredyt innym, którzy nie zapłacili.

Takich, którzy nie zapłacił, jest kilka kategorii.

Jedni nie płacą, bo nie mają, i na to niema ratunku. Każdy rzemieślnik naprzód musi liczyć się z tem, że trafi pomiędzy innymi i na takich, którzy istotnie nie mają.

Inni mają, ale próbują, czyby się czasem nie udało im zapłacić. Tu jest sąd, komornik... Sprawiedliwość blisko, ale pieniądze daleko.

Jeszcze inni mają pieniądze, należności nie zaprzeczają, ale mają także „węza w kieszeni” i ociągają się z zapłatą, ile tylko mogą. Takim się zdaje, że ten pieniądz, który już nie jest ich własnością, jednakże leżąc w kasie, coś jeszcze „przyniesie”. Inkasentowi odpowiadają: „Jutro”, albo: „Pojutrze”. O pozew obraziliły się—i odrzuca „klient stracony”. Pieniądze są pewne, ale... daleko!

Pierwszorządny w Częstochowie

Zakład fotograficzny

W. Wesołowski

II Aleja Nr. 26. róg

Teatralnej

Popierajmy sprawę oświaty ludowej!

RYDZEWSKI i S-ka

Biuro Techniczne w Częstochowie, Teatral. 13

TELEFON Nr 1.

Instalacje: Oświetlenia elektrycznego, przenoszenia siły i prądu na odległość. Oświetlenia młynów, tartaków, fabryk. Kanalizacja, wodociągi, centralne ogrzewanie. **Skład** materiałów technicznych i elektrotech.

PIERWSZORZĘDNY ZAKŁAD ARTYSTYCZNY RZEŹBIARSKO-KAMIENIARSKI I SZTUKATORSKI

KRUSZYŃSKI I PROSZOWSKI

Organyzacja od 1887 r. Telefon 260.

WYKONYWA RZEZBY, POMNIKI, ROBOTY BUDOWLANE I KOŚCIELNE.
Fabryka posadzki cementowej na chodniki i stopni mozaikowych, oraz wszelkich wyrobów z cementu.
CENY NAJPRZYSTĘPNIEJSZE.

ze ta upadła do rynsztoka, kąpiąc się w wodzie. Dorozkarcz zaciął konie i odjechał przez nikogo niezatrzymany.

Panów takich winno się karać surowo.

Zastąpienie.
Wczoraj w godzinach popołudniowych pod parkanem magistratu zastąpił mężczyzna lat około 42.

Stwierdzono przez przywołanego felczera, iż chory zastąpił, wskutek nadużycia alkoholu.

Nieprzytomnego odwieziono do domu przy ul. Spadek.

Kradzieże.
Władysławowi Kopciowi, Ogrodowa ur. 17, nieznanymi rzeźmieszk skradł z mieszkania białeż wartości rb. 12. Do mieszkania złodziej dostał się za pomocą wytrycha.

Na stacji kolei W. W. wyciągnięto z kieszeni pała Wacławowi Klonowskiemu, portmonetkę z 14 rublami. Złodziej tak sprytnie kradzież popełnił, że pan K. nie spostrzegł u siebie braku portmonetki przez czas dłuższy, a gdy go spostrzegł, na poszukiwanie był za późno.

Handel dewocjonaljami.
Pomimo wielokrotnych naszych artykułów, nalegań duchowieństwa itp. dążących do wyłączenia żydów z handlu dewocjonaljami pod Jasną Górą udział tam trwa dalej. Pisze nam o tem pan Jan Kamecki z ul. Stradomskiej, który na własne oczy widział kupujących pod klasztorem żydów.

Zawalenie się domu na Ostatnim Groszu.

Wczoraj o godz. 2 po południu zawalił się na Ostatnim Groszu dom mieszkalny, należący do p. Salomei Bukalakowej. Całe szczęście, że katastrofa wydarzyła się nie w nocy inaczej mogło znaleźć śmierć lub kalectwo 16 osób które tam mieszkały.

Widocznie dom był tak stary, że wi-

nien być rozebrany. Czy nad tem niema kontroli.

Ze szpitala.
W ciągu dnia wczorajszego w szpitalu miejskim znajdowało się na kuracji: mężczyzn 24 i kobiet 12.

Aresztowania.
W ciągu dnia wczorajszego aresztowano w naszym mieście osób 6.

Korespondencje.

Noworadomsk.

Parcelacja.
Dobra Kotwim pod Noworadomskiem 520 mórg, własność p. Grudzińskiego, rozparcelowano po 140 rb. za morgę z budynkami, inwentarzem żywym i martwym.

Sprawy rzeźnicze.
Do jednej z gazet żydowskich donoszą z Radomska, że był tu potrzebny rzeźak, wskutek czego nastąpił zatarg, bo każde stronnictwo żydowskie chciało oddać tę posadę swemu protegowanemu. Zwyciężył jednak „cadyk-cudowórca”, który sprowadził z innego miasta jakiegoś swego znajomego rzeźaka. Lecz ten jest tak młody i niedoświadczony, że kury, które zarzyna, jeszcze potem długo biegną z poderżniętym gardłem. Tyle co do rzeźaków. Rzeźnicy natomiast cierpią znowu z tego powodu, że dwaj rabini, rywalizujący tam z sobą, wyrządzają im szkody, gdyż w ramach wapiących, czy dane mięso jest „koszerne”, zawsze jeden rabin powie, że „trefne” i rzeźnicy są przez to stratin.

Kamienica-Polska.

Ze straży ogniowej.
Onegdajszą majówką, urządzoną staniem ks. Sedzimira i p-wa Bielobradków na korzyść straży ogniowej, powiodła się znakomicie. Pogoda, jaka dopisała podczas całej zabawy, sprawdziła liczną publiczność chętną rozrywki.

Nieustrudzona orkiestra kopalniana przegrywała do późnej nocy. Osiągnięte (jak i z ostatnio urządzonej majówki) dość poważne zyski, zaspokoją niektóre niezbędne potrzeby straży ogniowej.

Dodać trzeba, że od niedawna nowo zorganizowana w Kamienicy-Polskiej straż ogniowa, dzięki nieustrudzonemu zapalom prezesa p. Bielobradka, jak również ofiarności obywateli miejscowych, szybko się rozwija. Z osiągniętych zysków z urzęd nych w tym roku kilkakrotnie majówek i przedstawienia amatorskiego, nabyto narzędzia przeciwpożarowe oraz umundurowanie.

Z soboty na niedzielę pierwszy raz brała ona czynny udział w Zawiesie pod Kamienicą-Polską, gdzie wynikł pożar z niewiadomych przyczyn, w zabudowaniach Kupczyka. Przybyła straż ogniowa u-niejętnie i gorliwie zajęła się akcją ratunkową i pożar w krótkim czasie został ugaszony, spaliła się zaledwie część domu mieszkalnego.

Dla miejscowości niezaopatrzonej w najniezbędniejsze chociażby środki ratunkowe, Kamienica-Polska niechaj świeci przykładem, że przy silnej woli i niewielkich zasobach materialnych, mieć można własną straż ogniową i nieść w nieszczęściu doradzą pomoc, a nawet ocalić nieraz życie ludzkie.

A. W.

TELEGRAMY.

Biskup pod śledztwem.

Petersburg 4. — Departament do spraw duchownych delegował do gubernińskiej rzeczywistego radcę stanu Ma-montowa, w celu przeprowadzenia śledztwa z oskarżenia ks. bis. Cieplaka o wygłaszanie podczas wizyt kanonicznych w parafjach mówień treści politycznej, jak również zhadania sprawy wy-wieszania flag o polskich barwach na-

rodowych przy powitaniu biskupa. — Strajk robotników okrętowych. Szczecin 4. Zreorganizowani robotnicy warsztatów okrętowych uchwalili przyłączyć się do strajku. Tym sposobem strajk przybrał ogromne rozmiary.

Spotkanie monarchów.
Berlin 4. Pogłoski o mającym nastąpić we wrześniu spotkaniu króla angielskiego Jerzego V. z cesarzem Wilhelmem pozbawione są podstaw.

Trąd.
Jarosław 4. We wsi Sannikowo pow. romanowo-borisowogłębskiego do-tnięta została trądem włościanka.

Cholera.
Petersburg 4. Na mieście robotników, którzy z obawy cholery uciekli z Józówek sprowadzono tam 500 turków z gubern. południowych. Liczba wypadków zmniejsza się z dniem każdym.

Petersburg 4. W ciągu doby zachorowało na cholera 45 osób, zmarło 26, pozostaje chorych 677.

Satyra i humor.

Aforyzmy Jojne Firutkesa.

Strasnie dawno nie pisaliśmy do Koly... Nie miałem czasu. Cały tsi niezszoncy grałem w zechenzenchcyk z jednym ginałem, nizinierem i hrabiem... Na moje sumienie.

(Kolce).

Repertuar Teatru Krakowskiego.

—oo—

Poniedz. 5. „Pan Jowialski” — Komedia w 4 aktach Al. hr. Fredry. Ceny znizone.

Wtorek 6. Nowości, „Tajfun” — Sztuka w 4 aktach M. Lengyela.

Sroda 7. „Dzieje Orestesa” — Tragedja w 5 aktach Ajschylosa, tłumacz. Jana Kasprowicza.

!ORKIESTRJONY!

== WAŻNE ==

dla restauratorów, właścicieli kawiarni, traktjerni, domów zajezdnych i t. p. zakładów.

!ORKIESTRJONY!

== WYRÓB CZESKI ==

poleca:

Wyłączny przedstawiciel **ZDZISŁAW RYLSKI**
Częstochowa: Aleja II Nr. 33 Tel. 93. 1405

H. KOCZALSKI & Co, Dom Komisowo-Spedycyjny

Częstochowa, Herby pr., Herby ros. i Granica
Kantor mieści się przy ul. Panny-Maryi Nr. 18w oficynie na lewo (parter). Telefon 38.
W zakres operacji wchodzi: cienie i ekspedycja towarów przywosowych i wywosowych na warunkach najprzystępniejszych. 448—18—0

Uznane z dobroci

JUBILEUSZOWE 10 szt. 6 kop.

JAPONSKIE 10 szt. 3 kop

polecamy uwadze Sz. P. P. Pałących
Fabryka Tabaczna „Noblesse”
Kalinowski i Przepiórkowski. 6—2

Centralna Stacja Elektryczna w Częstochowie Oddział Instalacyi

Poleca urządzenie instalacyi oświetlenia elektrycznego, dostawę, ustawianie i wynajem elektromotorów po cenach najniższych.

Wszelkie artykuły elektrotechniczne stale na składzie.
Projekty i kosztorysy bezpłatnie 670

W celu rozpowszechnienia

wysyłam za zaliczeniem pocztowym bez zadatku — kawał Sukna Baston 4^{1/2} ar. długości na całe męskie ubranie za 2 rb. 75 kop. Pomimo wielkiej taniości materje Boston — posiada własności najlepszych gatunków, jest czysty, welniana, bardzo trwałą, praktyczną, sfektowna różnych kolorów, rozmaite desenie, krakowane, przesyłka 55 kop. Wysyłam również — gotową praktyczną ładną marynarkę za 1 rb. 95 k. mogąca służyć na każdy sezon — przesyłka 35 kop. Gotowe siodnie za 1 rb. 95 k. z praktycznego trwałego materiału — przesyłka 35 kop. Przy sprowadzaniu 3 i więcej — przedmiotów — przesyłka na moje konto.
Na syberję dolicza się za wagę.
Obstaunki adresować: Łódź fabrykant M. Bernstein g. c. 1722-8-8

ADWOKAT

Warszawa Wilcza № 18. Do 11-ej i 6—6^{1/2} 1630—80—14

ZAGINĄŁ PASZPORT

wydany na imię Aleksandra Par-naka. Znalazca raczy złożyć w Administracyi Gońca Częstochowskiego

Skład Apteczny Wacława Orzeł

przeniesiony został

do domu W-nej Wnorowskiej
III Aleja róg ul. Szkolnej

PRACOWNIA

Sukien i hostjumów damskich
KARWOWSKIEJ.
Przyjmuje mundurki dla pensjonarek
Ul Teatralna Nr. 23 parter
miesz. Nr. 2

SUBIEKT FELCZERSKO-FRYZJERSKI
potrzebny zaraz Częstochowa Aleja 2-ga № 38 1783 3-2

Telefon Administracyi „Gońca Częstochowskiego” 258.

PRENUMERATĘ i OGŁOSZENIA PRZYJMUJĄ: Kantor własny Częstochowa Aleja II Nr. 38—w Zawierciu księ-garnia p. Z. Hubickiej, — w Rakowie p. Leon Piotrowski.

Warunki prenumeraty: Rocznie rb. 6, półrocznie rb. 3, kwartalnie rb. 1 kop. 50, miesięcznie kop. 50, wraz z przesyłką pocztową, lub odnośnieniem do domów. **Ceny ogłoszeń:** Za wiersz jednoszpaltowy lub jego miejsce: przed tekstem k. 40 po tekście k. 15, obok tekstu (nadesłane) k. 50 nekrologi k. 25 Drobne ogłoszenia po 3 k. za wyraz. Najtańsze ogłoszenie k. 20